

Hangi yaşta olursak olalım yeni bir uğraş edinmeye kalkışsak ve o güne dek farklı dallarda bir etkinliğimiz olmadıysa önümüze konan seçeneklerden biri olan fotoğraf büyük çoğunluğumuzun ilk tercihi olmaktadır. Güzel sanatların hep bir yetenek gerektirdiğini düşünürüz, elimiz yatkın değildir, hiç heykel yontmamışızdır ya da resim derslerinde ancak çöpten adamla yetinmişizdir. Müzik iyi bir kulak gerektirir deriz, enstrüman bize yabancıdır, uzak kalmaktadır. Hepimiz on yedi yaşımızda şair olmuşuzdur, bununla birlikte şairliği sürdürmenin, iyi bir yazar olmanın çok meşakkatli olduğunun ayırtındayızdır. Oysa fotoğraf bunlara benzemez. Öyle ya da böyle hayata gözümüzü açtığımızdan itibaren hepimiz önünde ya da arkasında yer almışızdır fotoğrafın. Fotoğraf Makinesinin karşısına geçmekten de deklanşöre basmaktan da korkmayız. Bakarız ve çekeriz.

Fotoğraf, yaşamı anlamının ve algılamının önemli bir aracıdır. Aynı zamanda anlatmanın ve ifade etmenin de aracıdır.

Fotoğraf içinde estetik öğeleri barındırması, güzellikleri bize sunmasıyla ruhumuzu dinginleştirmesi kadar, uzakları önümüze getirmesi, bizi haberdar etmesi, toplumsal gerçekleri de gün yüzüne çıkarması gibi bir işlevi de üstlenmektedir.

Bir günbatımı fotoğrafının bizde bıraktığı etki ile neredeyse Vietnam Savaşının bitme sebeplerinden birini oluşturan napalm bombası ile bedeni yanmış koşan çıplak kızın fotoğrafının belleğimizde bıraktığı etkiler çok farklıdır. Fotoğraf paradoksal bir şekilde zıt duyguları içinde barındırmakta, bir yandan hülyalara daldırırken bir yandan da bizi sarsacak güçte toplumsal bir işlevi yerine getirmektedir.

Yaşamımızın her alanına sirayet etmiştir, hiç yadırgamayız onu. Seyahatlere fotoğraf makinesiz giden yok gibidir ya da seyahatlerde fotoğraf çekirtmeyen. Gezip gördüğümüz yerlerden görüntüler toplarız dönünce yakınlarımızla paylaşmak için. Kartpostal almaktan kolaydır, üstelik içinde kendimiz de kolayca yer alırız. Neredeyse şarkı mırıldanmak kadar hobimizdir bizim. Yakınlarımızın, sevdiklerimizin portrelerini çekeriz, önemli günlerin, kutlamaların vazgeçilmezidir. Bu yönüyle hiç farkında olmadığımız şekilde fotoğraf neredeyse doğal ve de sosyal bir parçamızdır.

Fotoğraf bir yandan çekilerek bir yandan da üretilerek ulaşılan bir sonuçtur diyebiliriz. Gezilerde görüp beğendiklerimizi paylaşmak amacıyla o anda karşımıza çıktığı ve bizim gözümüzle çerçevelediğimiz şekilde çekebileceğimiz gibi, bir konu üzerinde araştırma yapıp onu bir kısa öykü ya da proje haline getirip bir dizi fotoğrafla belgesel ya da sosyal belgesel çalışmalar üretebiliriz.

Fotoğraf çekmenin hiç de zor olmadığını söylemek yanlış olmaz. Nasıl olsa hepimizin bu konuda bir deneyimi mevcut. Bunu güçlendirmek için katılacağımız kısa süreli fotoğraf kursları ya da bir fotoğraf tekniği anlatan kitapla hele hele son yıllarda internet aracılığıyla çok hızla öğrenmemiz mümkündür.

Burada üzerinde durulması gereken en önemli bölüm teknik olarak sahip olunan bilginin fotoğraf duygusu ile yeterince desteklenebilmesidir. Fotoğraf izleyicide çekenin çekerkenki duygularını uyandırıyorsa başarıya ulaşıyor diyebiliriz. Bunun için de fotoğrafı salt teknik ve estetik bir gözle değil hayata karşı duruşumuz, dünya görüşümüz, birikimlerimizle birleştirerek çektiğimizde çok olumlu sonuçlara ulaşabiliriz. Çünkü bu andan itibaren "Ben bu fotoğrafı neden çekiyorum, derdim ne, ne anlatmak istiyorum?" sorgulamaları, bir başka deyişle insani duygularımız devreye girmiştir.

Düşünsenize bir, gözümüzün önünden her gün onlarca fotoğraf geçiyor, bazıları sizi neden etkiliyor?

Dora Günel
03 Mayıs 2020